ISSN 2181-5291

PSIXOLOGIYA

ILMIY JURNAL

НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ

SCIENTIFIC JOURNAL

№ 2, 2022

www.psixologiyabuxdu.uz

BUXORO DAVLAT UNIVERSITETI
1930

The journal was registered with the certificate № 05-45 on February 25, 2011 at Bukhara Region Press and Information Administration of Uzbekistan Press and Information Agency

***

According to the resolution №201/3 as of December 26, 2013 of the Presidium of Supreme Attestation Commission under the Cabinet of Ministers of the Republic of Uzbekistan the journal was included into the list of scientific journals in which scholarly articles on the scientific results of dissertations on Psychology must be published.

***

Address:

200100, Bukhara city,
K.Murtazoyev street, 16
Bukhara State University
Department of Psychology
Phone: 0(365) 221-29-73

The journal is published 4 times a year

Website: www.psixologiyabuxdu.uz
E-mail: psixologiya_jurnali@umail.uz

Jurnal O'zbekiston Matbuot va axborot agentligi Buxoro viloyat matbuot va axborot boshqarmasida 2011- yil 25-fevral № 05-45-sonli guvohnoma bilan ro'yxatga olingan.

***

Jurnal O`zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi huzuridagi OAK Rayosatining 2013-yil 26-dekabrdagi 201/3-sonli qarori bilan psixologiya fanlari bo`yicha dissertatsiya ishlari ilmiy natijalari yuzasidan ilmiy maqolalar chop etilishi lozim bo`lgan ilmiy jurnallar ro`yxatiga kiritilgan.

***

Tahririyat manzili:

200100, Buxoro shahri,
K.Murtazoyev ko'chasi, 16-uy
Buxoro davlat universiteti
Psixologiya kafedrasi
Tel: 0(365) 221-29-73

Jurnal 1 yilda 4 marta chiqadi.

Website: www.psixologiyabuxdu.uz
E-mail: psixologiya_jurnali@umail.uz

Журнал зарегистрирован Бухарским областным управлением агентства печати и информации Республики Узбекистан. Свидетельство № 05-45 от 25.02.2011г.

***

Журнал включен в список обязательных выпусков ВАК при Кабинете Министров Республики Узбекистан на основании решения ВАК №201/3 от 26 декабря 2013 года для получения учёной степени доктора психологических наук.

***

Адрес:

город Бухара 200100,
улица М.Икбола, 11
Бухарский государственный университет
кафедра Психологии
тел: 0(365) 221-29-73

Журнал выходит 4 раза в год.

Website: www.psixologiyabuxdu.uz
E-mail: psixologiya_jurnali@umail.uz

PSIXOLOGIYA

ILMIY JURNAL * НАУЧНЫЙ ЖУРНАЛ

2-son 2022-yil. * Выпуск 2. 2022 год.

BOSH MUHARRIR – ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР:
BAROTOV SH. R.
Psixologiya fanlari doktori, professor.
Xalqaro Psixologiya Fanlari Akademiyasining haqiqiy a'zosi (akademigi)
Действительный член (академик) Международной Академии Психологических Наук

TAHRIR HAY'ATI – РЕДАКЦИОННАЯ КОЛЛЕГИЯ:
XAMIDOV O.X.
Buxoro davlat universiteti rektori,
iqtisodiyot fanlari doktori, professor
QAHHOROV O.S.
BuxDU ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo'yicha prorektori,
iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
SHOUMAROV G`.B.
(Bosh muharrir o'rinbosari)
psixologiya fanlari doktori, professor
UMAROV B.M.
(Bosh muharrir o'rinbosari)
psixologiya fanlari doktori, professor
KOZLOV V.V. (Rossiya)
psixologiya fanlari doktori, professor
MALI'X S.B.(Rossiya)
psixologiya fanlari doktori, professor
KOROBEYNIKOV I.A. (Rossiya)
Psixologiya fanlari doktori, professor
KARIMOVA V.M.
psixologiya fanlari doktori, professor
SAFOYEV N.S.
psixologiya fanlari doktori, professor
BEKMURODOV M.B.
sotsiologiya fanlari doktori, professor
KADIROV U.D.
psixologiya fanlari doktori, professor
JABBOROV A.M.
psixologiya fanlari doktori, professor
NISHONOVA Z.T.
psixologiya fanlari doktori, professor
IBODULLAYEV Z.R.
tibbiyot fanlari doktori, professor
BEGMATOV A.S.
falsafa fanlari doktori, professor
HUSEYNOVA A.A.
Falsafafanlari doktori, professor
MUXAMEDOVA D.G.
psixologiya fanlari doktori, professor
RUXIYEVA X.A.
psixologiya fanlari nomzodi, professor
BAROTOVA D.SH.
psixologiya fanlari doktori, dot.

MUHARRIRLAR – РЕДАКТОРЫ:
Usmanova M.N. – psixol.fan.nom., dot.
Muxtorov E.M. – psixol.fan.nom., dot.
Raxmatova M.M. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)., dot.
Abzalova M.K. - filologiya fanlari doktori, professor

TEXNIK MUHARRIRLAR – ТЕХ. РЕДАКТОРЫ:
Ostanov Sh.Sh, Rustamov Sh.Sh.

MAS'UL KOTIB – ОТВ. СЕКРЕТАРЬ
Sobirova D.A. Psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD).

PSYCHOLOGY

SCIENTIFIC JOURNAL

Issue 2: 2022

EDITOR-IN-CHIEF:
BAROTOV SH. R.
Doctor of Psychology, professor, the member (academician) of International Academy of Psychological Sciences

EDITORIAL BOARD:
XAMIDOV O.X.
Doctor of Economic Sciences, Professor, the rector of Bukhara State University
QAHHOROV O.S.
The vice rector of Bukhara State University on Scientific and innovation Matters, Doctor of Economic Sciences, Docent
SHOUMAROV G.B.
(Deputy editor)
Doctor of Psychology, Professor
The assistant of the editor-in-chief
UMAROV B.M.
(Deputy editor)
Doctor of Psychology, Professor
The assistant of the editor-in-chief
KOZLOV V.V.(Russia)
Doctor of Psychology, Professor
MALIKH S.B.(Russia)
Doctor of Psychology, Professor
KOROBEYNIKOV I.A. (Russia)
Doctor of Psychology, Professor
KARIMOVA V.M.
Doctor of Psychology, Professor
SAFOEV N.S.
Doctor of Psychology, Professor
BEKMURODOV M.B.
Doctor of Sociology, Professor
KADIROV U.D.
Doctor of Psychology, Professor
JABBOROV A.M.
Doctor of Psychology, Professor
NISHONOVA Z.T.
Doctor of Psychology, Professor
IBODULLAEV Z.R.
Doctor of Medical Sciences, Professor
BEGMATOV A.S.
Doctor of Philosophy, Professor
HUSEYNOVA A.A.
Doctor of Philosophy, Professor
MUXAMEDOVA D.G.
Doctor of Psychology, Professor
RUXIYEVA X.A.
Candidate of Psychology, Professor
BAROTOVA D.SH.
Doctor of Psychology, Docent

EDITORS:
Usmanova M.N. – Candidate of Psychology, Docent
Mukhtorov E.M. – Candidate of Psychology, Docent
Raxmatova M.M. – Doctor of Philosophy in Philological (PhD)., Docent
Abzalova M.K. – Doctor of Philological, Professor

TECHNICAL EDITORS:
Ostanov Sh.Sh, Rustamov Sh.Sh.

EXECUTIVE SECRATARY
Sobirova D.A. PhD of Psychology

Raximova Indira Igorevna,
O'zbekiston milliy universiteti
Ijtimoiy psixologiya kafedrasi dotsenti, psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD),
Sayitova Umida Hikmatillo qizi
O'zbekiston milliy universiteti tayanch doktoranti

KIBERBULLING VA UNING SHAXSGA TA'SIRI

Annotatsiya. *Bugungi kunda ijtimoiy tarmoqlar va internetdan foydalanmaydigan shaxsni uchratish juda qiyin. Zamon talabi bilanoq, har bir inson kun davomida turli xil maishiy xizmatlarda internetdan foydalanadi. Biroq shaxsga internet yaxshi imkoniyatlarni berishi bilan bir qatorga unda streslarni, kiber tajovuzlarni keltirib chiqarishi mumkin. Bunday holatlarga dunyo miqyosida asosan o'smir yoshidagi shaxslar uchrab kelmoqda. Ayni pandemiya davridan boshlab kiberboullinglarning ko'rsatgichi yanada oshdi. Bugungi maqolada kiberboulling va uning bugungi kundagi ahamiyati va undan saqlanish xususiyatlarini keltirib o'taman.*

Kalit so'zlar. *Kibertajovuz, kiberbouling, virtual diapason, kiberagressiya, raqamli makon, onlayn zo'ravonlik, troller, bezorilar, mobbers, onlayn firibgarlik, kiberjinoyat, mobil ilova, messenjerla, chatlar, forumlar, elektron pochta, ijtimoiy tarmoq, videoxosting, virtual o'yin, stalking.*

Аннотация. *Сегодня очень сложно встретить человека, который не пользуется социальными сетями и интернетом. В зависимости от времени каждый использует Интернет для различных бытовых услуг в течение дня. Однако, хотя Интернет предоставляет человеку хорошие возможности, он также может стать причиной стресса и кибератак. Особенно это касается подростков во всем мире. После пандемии киберзапугивание увеличилось. В сегодняшней статье я расскажу о кибербоулинге, его важности сегодня и о том, как его избежать.*

Ключевые слова. *Киберпреступность, кибербоулинг, виртуальный полигон, киберпространство, цифровое пространство, онлайн-насилие, тролли, хулиганы, мобберы, онлайн-мошенничество, киберпреступность, мобильное приложение, мессенджер, чаты, форумы, электронная почта, социальные сети, видеохостинг, виртуальные игры, сталкинг.*

Annotation. *Today, it is very difficult to meet a person who does not use social networks and the Internet. As time demands, everyone uses the Internet for various household services throughout the day. However, while the Internet provides a person with good opportunities, it can also cause stress and cyber-attacks. This is especially true for teenagers around the world. Since the pandemic, cyberbullying has increased. In today's article, I will talk about cyberbowling and its importance today and how to avoid it.*

Keywords. *Cybercrime, cyberbowling, virtual range, cyberspace, digital space, online violence, trolls, hooligans, mobbers, online fraud, cybercrime, mobile app, messenger, chats, forums, email, social networking, video hosting, virtual gaming, stalking.*

Bugungi global jamiyatda ijtimoiy hayotni internetsiz tassavvur etib bo'lmaydi. Biroq internet yaxshilik maqsadida foydalanilsa ham uning oqibati hamisha ham yaxshilikga olib kelmaydi. Men bugun ushbu maqolada kiber tajavuz hodisasini yoritib ketaman. Shuni unutmaslik kerakki, kibertajovuz, birinchi navbatda, o'smirlar va yoshlarga ta'sir qiluvchi muhim hodisaga aylanib bormoqda. Barcha yoshlar orasida o'smir yoshi (12-17 yosh) onlayn tajovuz bilan to'qnashuvning intensivligi bo'yicha alohida xavf zonasida joylashgan. Deyarli har bir o'smir va ko'pchilik yoshlar tajovuzning kamida bitta turini boshdan kechirgan va har soniyada uchdan ortiq turdagi tajovuzni boshdan kechirgan. Bugungi kunda ushbu mavzuning dolzarbligining eng katta ahamiyati shundaki, o'smirlar faqat virtual muhitga e'tibor qaratadi va virtual olam bilan yashaydi.

Virtual diapazoniga qaramay, kibertajovuz bizning real hayotimizga, aniqrog'i, internetga moyil shaxsga nisbatan yangi hodisa qurbonlarining real hayotiga juda bevosita ta'sir qiladi. Umuman olganda, kiberagressiya fenomenini o'rganish an'anasi 90-yillarning oxirida paydo bo'lgan, ammo 21-asrda "mashhurlik"ga ega bo'ldi.

Kibertajovuz, kerberbulling bu o'zi nima? Degan savolga to'htaladigan bo'lsak, kibertajovuz - bu aloqa xavfining bir turi. Bu tizimli hodisa bo'lib, u haqiqiy hayotdagi tajovuzga o'xshash xususiyatlar va mexanizmlarga asoslanadi.

Kiberbulling - bu raqamli makonda zo'ravonlik. U ijtimoiy tarmoqlarda, messenjerlarda, o'yin platformalarida va mobil telefonlardagi ilovalarda bo'lishi mumkin. Onlayn zo'ravonlikning maqsadi shaxsni g'azablantirish, xafa qilish yoki sharmanda qilishdir. Masalan, Facebook yoki YouTube’da yolg‘on va buzg‘unchi ma’lumotlarni joylashtirish yoki SMS xabarlar yoki qo‘ng‘iroqlar orqali tahdid qilish.

Bunday odamlarni "trollar", "bezorilar" yoki "mobbers" deb atashadi va ko'pincha ular anonim tarzda harakat qilishadi - jabrlanuvchi tajovuzkor harakatlar kimdan kelib chiqqanini bilmasligi uchun.

Oflayn tajovuz bilan solishtirganda onlayn tajovuz vaqt va makonda g'alaba qozonadi. Chunki internetning anonimligi, jazosizligi, ifoda etish qulayligi va transchegaraviy xususiyati tufayli u tezroq tarqaladi va ancha kengroq auditoriya shaxslarini qamrab olishiga sabab bo’ladi.

Ijtimoiy tarmoqlar butun dunyoda yil sayin kuchayib bormoqda va shuni unutmaslik kerakki, 2019-yilda boshlangan koronavirus pandemiyasi bu jarayonni tezlashtirdi. Jahon banki ma’lumotlariga ko‘ra, pandemiya davrida dunyoda internet-trafik qisman ta’limning onlayn rejimga o‘tishi hisobiga 47 foizga oshgan. Ammo bunday tez raqamlashtirish tanganing salbiy tomoni ham bor, xususan: onlayn firibgarlik, kiberjinoyat, hisobni buzish va kiberbullingning o'sishi. Ikkinchisi haqida gapiradigan bo'lsak, onlayn bezorilik yoki kiberbulling tendentsiyasi tobora ommalashib bormoqda. Rossiyaning Mail.ru internet-kompaniyasi tomonidan o'tkazilgan tadqiqotga ko'ra, pandemiya davrida onlayn tajovuz darajasi 47 foizga oshgan va Runet foydalanuvchilarining taxminan 58 foizi bezorilikning turli ko'rinishlarini boshdan kechirgan.

Darhaqiqat 2020-yil 5-noyabrda maktablarda zo‘ravonlikga qarshi, jumladan, kiberbullingga barham berish bo‘yicha yangi Xalqaro kun birinchi marta “Maktabdagi bezorilikka qarshi birgalikda” shiori ostida nishonlangan bo’lib, ushbu yangi Xalqaro kunni har yili noyabr oyining birinchi payshanbasida nishonlash to‘g‘risida qaror 2019-yilda YUNESKOga a’zo davlatlar tomonidan maktablarda bezorilik va kiberbulling bolalar va o‘smirlarning huquqlari, xususan, ta’lim olish huquqini qo‘pol ravishda buzish ekanligini e’tirof etgan holda qabul qilindi.

YUNESKOning e'lon qilingan hisobotiga ko'ra, dunyodagi o'quvchilarning 30% dan ortig'i zo'ravonlik qurboni bo’lib, har o'ninchi talaba kiberbullingdan aziyat chekadi va bu hodisani boshdan kechirganlar soni o'sishda davom etmoqda. COVID-19 pandemiyasi davrida ham talabalarga, ham o‘qituvchilarga nisbatan zo‘ravonlik, ayniqsa kiberbulling holatlari ko‘paydi.

Bir narsa aniqki, maktabda zo'ravonlik va bezorilikka uchragan o‘quvchilar maktabda o‘zlarini “begona”dek his qilishlari boshqalarga qaraganda uch barobar ko‘p. Ular darsni o'tkazib yuborish ehtimoli ikki baravar ko'p. Ular yomon natijalarga erishadilar va o'rta maktabdan keyin rasmiy ta'limni tark etishlari ehtimoli ko'proq. Bundan tashqari, ular ikki barobar ko'proq yolg'izlik tuyg'usini boshdan kechirishadi, kechalari uxlay olmaydilar va o'z joniga qasd qilish haqida o'ylashadi.

Kiberbullingni qanday aniqlash mumkin? Internetda haqoratomuz va kamsituvchi xabarlarni nazarda tutuvchi bezorilik kiberbulling deb ataladi. Bular faqat xabarlar bilan cheklanmasligi mumkin. U jabrlanuvchining haqoratli fotosuratlari va videolarini o'zidan bilmagan holda nashr qilishi mumkin.

Demakki kibertajavuzlarni namoyon bo’lish usullari quyidagilardan iborat ekan.

1) Tarmoqqa tahdidlar keladi.

2) Profil va fotosuratlar soxtalashtiriladi.

3) Messenjerlarda va tuhmat xarakteridagi izohlarda xabarlar yuboriladi.

Ya'ni, kiberbullingning asosiy maqsadi shaxsni qo'rqitish, g'azablantirish yoki sharmanda qilishdir.

Kiberbulling ko'pincha qayerda sodir bo'ladi? Quyidagi platformalar va imkoniyatlar tez-tez kiberbulling uchun ishlatiladi:

– mobil aloqa (SMS xabarlar);

– mobil ilovalar va messenjerlar;

– Internetdagi chatlar va forumlar;

– elektron pochta (xabarlarni yuborish);

- ijtimoiy tarmoqlar;

– videoxosting xizmatlari;

- o'yin saytlari va virtual o'yin dunyolari.

Defektologiya va huquq sohasidagi amerikalik mutaxassis Nensi Uillard o'zining kiber tahdidlar bo'yicha ishida kiberbullingning quyidagi shakllarini aniqlaganligini shu o’rinda keltirib o’tadigan bo’lsak:

Haqorat - tajovuzkor haqoratli sharhlar qoldiradi.

Ta'qib qilish - bu begonalar, ijtimoiy tarmoq foydalanuvchilari, bevosita real ijtimoiy muhitdagi

odamlar tomonidan jinsiy xarakterdagi maqsadli kiberhujumlar.

Mish-mishlarni bo'yash va tarqatish. Internet sahifalarida, forumlarda, yangiliklar guruhlarida, elektron pochta orqali foto yoki video materiallarni nashr qilish orqali sodir bo'lishi mumkin.

Xayoliy ismdan foydalanish, ya'ni qasddan boshqa shaxsga taqlid qilish.

Shaxsiy ma'lumotlarni ommaga oshkor qilish. Fotosuratlar, moliyaviy ahvol, mashg'ulot kabi shaxsiy ma'lumotlarni tarqatish.

Stalking - doimiy ta'qib va ta'qib qilish.

Jismoniy zo'ravonlikning ochiq tahdidi.

Shuni unutmaslik kerak, kiberbouling faqatgina o'smir yoshidagi insonlarda uchraydi degani emas, balkim har bir inson kiberbulling qurboni bo'lishi mumkin - o'smir ham, kattalar ham. Biroq, o'smirlar yosh davriga ko'ra keskinroq munosabatda bo'lishganligi va o'tish davrida ekanligi sabab, ularda kiberboullingga uchrash hafi ko'proq.

mail.ru Group ijtimoiy loyihalar bo'limi rahbari Aleksandra Babkina RIA Novosti efirida aytganidek, internetdan tashqarida insoniy aloqalar kam bo'lgan bolalar ko'pincha kiberbullingga duch kelishadi. "Ko'pincha bu Internetda yashaydigan bolalar. Ularning aloqalari kam va onlaynda bor narsalarini qadrlashadi. Ular uchun bu ularning butun hayoti. Agar to'satdan tarmoqda nimadir noto'g'ri bo'lib qolsa, ular uchun bu dunyoning oxiri"- deydi u.

Mail.ru ning onlayn bezorilik so'roviga ko'ra, Runet foydalanuvchilarining 58 foizi kiberbullingga uchragan. Erkaklar bu hodisaga biroz tez-tez duch kelishadi - respondentlarning 52%, ayollar orasida - 44%. Ularning 28% va 21% mos ravishda bezorilik qurboniga aylanadi. Erkaklar asosan hayotdagi muvaffaqiyatsizliklari uchun, ayollar esa tashqi ko'rinishi uchun masxara qilinadi.

Raqamli zo'ravonlikdan himoya qilishning ayrim yo'llari:

1. Internetdan samarali va unumli foydalanish va bu haqida targ'ibot ishlarini olib borish;
2. Kiberboulling va kibertahdidlar haqida targ'ibot ishlarini olib borish;
3. Oiladagi va ijtimoiy muhitdagi muloqotga kirisholmaydigan shaxslarga e'tibor qaratish.
4. Ijtimoiy tarmoqdagi profilni shaxsiy va faqat do'stlar uchun qilish;
5. Sizga kelgan shubhali yozishmalarga javob bermaslik;
6. Kiruvchi salbiy xabarlarni va tajovuzkorni e'tiborsiz qoldirish va blokirovka qilish

Psixolog Ildar Akbutin ta'kidlaganidek, agar siz xabarlar va tahdidlarning skrinshoti bilan birga huquqni muhofaza qilish organlariga shikoyat qilsangiz, 80 foiz hollarda tajovuzkor onlayn bezorilikni to'xtatadi.

Xulosa qilib aytadigan bo'lsak, kiberbullingni keltirib chiqaradigan internet tarmog'i shaxsga ijtimoiy-maishiy hayotda ko'mak berish bilan bir qatorda unga ziyon ham yetkazib, uni psixologik tushkunlik va o'z joniga qasd qilish kabi salbiy oqibbatlarga ham olib kelar ekan. Demakki, buni anglash va me'yorida foydalan, har xil tahdidlarga e'tibor qaratmaslik va bu tahdidlarni eng avvalo keltirib chiqaradigan sabablariga yo'l qoymaslik zarur. O'smirlar va shaxsni har taraflama kibertahdidlardan himoya qilish uchun ularga avvalambor bu tahdidlar va ularning oqibati, bulardan himoyalanish usullari haqida tanishtirib borish zarur. Shundagina shaxsda bularga nisbatan ko'nikma va psixologik hotirjamlik mavjud bo'ladi. Bu esa o'z navbatida xushyorlik va kiberbulinglardan himoyalanish mexanizmini keltirib chiqaradi.

Adabiyotlar.

1. А.Абдуллаева. Кибербуллинг или травля в интернете: Разбираемся и советуем как от него защититься // Central Asian Bureau for Analytical Reporting. – 05.05.2021

2. Г.У.Солдатова, С.В.Чигарькова, Е.И.Рассказова. Виды киберагрессии: опыт подростков и молодежи // Национальный психологический журнал. – 2020. – № 2(38).

3. Г.У.Солдатова, С.В.Чигарькова, А.А.Дренёва, С.Н.Илюхина. Мы в ответе за цифровой мир профилактика деструктивного поведения подростков и молодежи в Интернете // Москва. – 2019.

4. Peter J. R. Macaulay, Lucy R.Betts // Глава 5 - Понимание киберзапугивания детей и подростков // Риск для детей и подростков в Интернете Экологическая перспектива. – 2021.

5. Бандура А. Уотерс Р. Подростковая агрессия. Изучение влияния воспитания и семейных отношений // Москва : Апрель Пресс. –2000.

6. Бочавер А. Холмов К. Кибербуллинг: Травля в пространстве современных технологий // Психология. Журнал Высшей школы экономики. – 2014.

7. Булатова Е.И. Сетевые коммуникативные стратегии: троллинг // Вестник. СПбГУК — 2017.

64	***Mahkamova L.M.*** *Insult bilan hastalangan bemorlarda nutq buzilishlari diagnostikasi* *Diagnosis of speech disorders in patients with stroke*
68	***Бабаджанова С.А.*** *Психологияда психик ҳолатлар муаммоси* *The problem of mental states in psychology*
71	***Valiyeva D.G., Najimova K.Sh.*** *Talabalar guruhidagi ijtimoiy psixologik muhit diagnostikasining o'ziga xos xususiyatlari* *Peculiarities of diagnostics of social psychological environment in a group of students*
74	***Джаббаров А.А.*** *Ҳарбий хизматчиларда лидерлик сифатларининг психологик асослари* *Psychological foundations of leadership qualities in servicemen*
78	***Жабарова Л.А.*** *Психологические причины взаимодействия супругов в конфликтных ситуациях* *Psychological reasons for the interaction of spouses in conflict situations*
80	***Иброгимов М.А.*** *Социал иқтидор психодиагностикаси методикаларининг типологик хусусиятлари* *Typological features of the method of psychodiagnostics of social abilities*
85	***Каримова М.Т., Хаджакулова Д.Э.*** *Теоретические и эмпирические данные о феномене психологического благополучия* *Theoretical and empirical data on the phenomenon of psychological well-being*
89	***Кувандикова Г.Г.*** *Интеллектуал етуклик истеъдоднинг психологик омили сифатида* *Intellectual maturity as a psychological factor of talent*
91	***Маркендуди М.А.*** *Анализ характеристик личностного потенциала химически зависимых людей* *Analysis of the characteristics of the personal potential of chemically dependent people*
93	***Одилова Н.Г.*** *Ўсмирлар ахлоқий ўз-ўзини англашининг психологик жиҳатлари* *Psychological aspects of moral self-awareness in adolescents*
97	***Raximova I.I., Sayitova U.H.*** *Kiberbulling va uning shaxsga ta'siri* *Cyberbullying and its impact on the individual*
100	***Рахимова Н.К.*** *Талаба ёшларнинг ижтимоий етуклик кўрсаткичлари* *Social maturity of student youth*
103	***Саидов А.А.*** *Ҳарбий раҳбарнинг бошқарув компетентлиги ижтимоий психологик муаммо сифатида* *Management competence of a military leader as a social psychological problem*
108	***Сулаймонова Д.Қ.*** *Ота-она қарамоғидан маҳрум болаларни sos- болалар маҳаллалари муассасасига мослашувининг ижтимоий-психологик хусусиятлари* *Socio-psychological features of the adaptation of children deprived of parental care to social institutions*
112	***Хабиев Т.Р.*** *Проблема изучения метапознания в психологии: понятие, виды и основные подходы* *The problem of studying metacognition in psychology: concept, types and main approaches*
116	***Yusuvaliyeva A.Y.*** *Jaxon psixologlari asarlarida turli yosh inqirozlari namoyyon bo'lishining o'ziga xosligi* *The peculiarities of the manifestations of various age crises in the works of world psychologists*
120	***Якубов С.У.*** *Ички ишлар ходимларида шахслараро муносабатлар шаклланиши психологик феномен сифатида* *The formation of interpersonal relationships in police officers as a psychological phenomenon*
124	***Мирашировa Н.А.*** *Талаба-психологларнинг касбий камолотига таъсир кўрсатувчи омиллар* *Factors influencing the professional development of student psychologists*
131	***Pulatova G.M., Mamajonova Sh.K.*** *"5-6 yoshli maktabgacha yoshdagi bolalarning nutqini rivojlantirishda ertak va maqollardan foydalanishning ahamiyati*

Bizning yangilangan saytimizga tashrif buyuring

PSIXOLOGIYABUXDU.UZ

Saytimizda maqolalarni o'qishingiz va ularni elektron nusxasini yuklab olishingiz mumkin

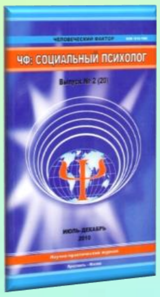

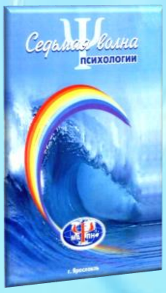

PSIXOLOGIYA ilmiy jurnal 2-son (50) Buxoro – 2022. 210 b. **PSIXOLOGIYA** научный журнал. Выпуск 2. (50) Бухара – 2022. – 210 с.	Jurnal O`zbekiston psixologlarining BuxDU muassisligidagi nashri hisoblanadi. **Jurnalning nashr sifati uchun bosmaxona javobgar.** OBUNA INDEKSI 3062	Jurnal tahririyat kompyuterida sahifalandi. Bosishga ruxsat etildi Qog`oz bichimi 60x84, 1/8 Tezkor bosma usulda bosildi. Shatrli bosma tabog`i - 28 Buyurtma №123. Adadi – 50 Bahosi kelishilgan narxda. "Sharq Buxoro" MCHJ bosmaxonasida chop etildi. Bosmaxona manzili: Buxoro sh. M. Iqbol, 11-uy.

Jurnal O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi huzuridagi OAK Rayosatining 2013-yil 26-dekabrdagi 201/3-sonli qarori bilan psixologiya fanlari bo`yicha dissertatsiya ishlari ilmiy natijalari yuzasidan ilmiy maqolalar chop etilishi lozim bo`lgan ilmiy jurnallar ro`yxatiga kiritilgan.

ISSN 2181-5291